

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 50 »
Helyben napi hozzávalva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Videkre postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 50 »

NAGYVÁRAD, május 31.

Politikai helyzet.

Mióta a kiegyezési provizorium ügye eldőlt, a politikai helyzetet az a két törvényjavaslat uralja, amelyet a múlt héten nyújtott be a képviselőháznak Fejérváry Géza honvédelminiszter.

Sokféleképpen magyarázzák ennek a két fontos javaslatnak a létrejöttét. Egyesek nem tekintik egyébnek, mint a tervezett nagy katonai reformok természetes alapjának. Két év múlva letelik az 1889-iki véderő törvényben megszabott 10 esztendő s hozzá lehet fogni a régóta tervezett létszámszaporításhoz, mely feltételezi a tisztikar számának emelését is. Ehhez pedig tisztai akadémia szükséges. A benyújtott törvényjavaslat szerint évenként körülbelül 80 tisztt fog a Ludovikából belépni a közös hadseregbe. És így, míg az osztrák tisztai akadémia költségeihez a kvóta arányában mi is hozzá járulunk, addig ezentúl évenként 80 tisztet tisztán a mi költségünkön fog kapni a közös hadsereg.

Mások a kvóta tárgyalásokra vezetnek vissza a katonai javaslatok genesisét. Ki akarták elégiteni a magyar nemzetnek egyik régi kívánságát, hogy ezáltal készségesebbekké tegyék a törvényhozás két házát a kvóta felemelés megszavazására.

Ezen feltevés ellen azonban még a »Pester Lloyd« is tiltakozik. Igaza is van. Azért, mert félmillióval több kiadásunk lesz ezentúl évenként, bevételünk pedig

csak annyi, mint eddig, azért nem lehet méltányosan kívánni, hogy 5—6 millióval többet fizessünk.

A legtöbben még az ellenzéken is, igen nagy vívmánynak tekintik a javaslatokat, de azt a politikai háttérrel adják a dolognak, hogy előkészítése akar lenni a politikai viszonyok tisztázásának, előjátéka a fúzióknak.

E pillanatban még nem ismerjük a nemzeti párt ma esteli konferenciájának határozatát, de az előzményekből elég világosan lehet azt sejteni.

A párt hivatalos lapjai, a »Hazánk« és a »Budapester Tageblatt« minden fenntartás nélkül, a legnagyobb elismeréssel és örömmel fogadják a javaslatot. Bolgár Ferencz, a magyar nyelvű tisztai akadémiának a delegációban a legelső szószólója, nyíltan kijelenti, hogy »a hadsereg kérdésére vonatkozólag a kiegyezés alapján álló politikai pártok között többé nincs eltérés . . . A magyar katonai akadémia felállításának kérdése teljesen kielégítő módon oldatott meg. . . Ezért a javaslatot mi csak melegeggedéssel üdvözljük. A javaslat jó és meg fogja hozni gyümölcsét. Sőt nemcsak jó, hanem — s erre különös súlyt kívánunk helyezni — egész valójában becsületes.«

Ezek után biztosra lehet vonni, hogy a konferencia azt fogja kijelenteni, hogy ezzel a pártnak a katonai tisztképzésre vonatkozó programja ki van merítve.

Más kérdés és a politikai helyzetre sokkal fontosabb kérdés, vajjon ki mondja-e a párt egyúttal azt is, hogy ezzel a nem-

zeti politika programja teljesen ki van merítve s így megszűnt az ok, hogy a többségben levő közjogi párttól tovább is különválva maradjanak?

A kormánypártnak jelentékeny része nagyon szeretné, ha Apponyi gróf kimondaná az igent. Őszintén örülnének, ha személyében megnyerhetnék azt a pártvezért, kit régóta vezérének tekint az egész ország. Maga Podmaniczky báró mondotta, hogy a helyzet kulcsa Apponyi Albert gróf kezében van.

A pártnak másik része — Tisza tábora — nem venné szívesen Apponyi közeledését. Falk Miksa már ki is jelentette a Lloydban, hogy fuzióról szó sem lehet, legfeljebb arról, hogy Apponyiék csatlakozhatnak a liberális párthoz — nemzeti elveik megtagadása nélkül. Az aktív politikára vonatkozó feltételekkel azonban ne álljanak elő, mert azokat visszautasítaná a kormány és a párt.

Apponyi pedig nem fog átmenni a kaudiumi iga alatt. Mikor a javaslatok meghozták neki a legszebb győzelmet, ő csak mint győztes vonulhat be a pártba. Félévvel ezelőtt törvénytelennek bélyegezte a választásokat, melyek a parlamenti többséget létre hozták, — felvétel nélkül, kegyelemre nem adhatja meg magát ennek a többségnek.

Az ország érdekében kívánatos lenne, hogy a liberális pártban ne jusson többségre a Tisza-frakciónak merev, visszautasító magatartása. Csak akkor reményelhetjük a politikai helyzet lényeges javulását.

A „TISZÁNTÚL“ TARCZAJA.

Baselemanes a hindu tudós hogy kapta vissza szökött feleségét?

Német után: TÁTRAHAZY PÁL.

Baselemanes nagy tudós volt, a leghíresebb tanároknak egyike s egyszersmind főpap is Kalkuttában, különben kitűnő szónok es filozofus. Felesége azonban, Bhillának hitták, s szegény öregnek minden tudománya és gazdagsága mellett nagyon elkeserítette az életét, a mint még Hátsóindióban is valamint másutt is oly nagyon gyakorolta szokott előfordulni. Bhilla asszonyság fiatal és a mellett nagyon szép volt a csunya öreg Baselemanes urasággal ellentétben. No hát néha ez is előfordul. Már akár ezen ellentét, akár az asszony természet lehetett az oka, de az tény, hogy Bhilla kormányzott a háznál s a szegény öregnek még jó tanácsaira sem hallgatott.

Igy tehát nemcsak a tudomány terhe esalta ki kebléből a keserves sóhajokat, — hanem a mi az öreg helyzetét még örömtelenebbé tette, főképp azon körülmény volt, hogy fiatal tanártársai felsége iránt több figyelmet és szeretetméltságot tanusítottak mint ő iránta. Így hát nem csodálkozhatunk, ha Baselemanes megkönnyebbülten sóhajtott fel, midőn egy szép napon észrevette, hogy felesége eltűnt. Titokban távozott el, hogy hová, azt senkisé sem tudta. Megszökött!

Azt már az illem hozta magával, hogy Baselemanes úr benső öröme daczára is legalább külsőleg szomorkodjék és hogy a rendőri segítségen kívül még a kalkutai napi lapban egy hirdetést tegyen közzé, mely jutalmat jó nagy összeget ígér annak, a ki drága feleségét élve visszahozza.

Élt akkoriban Kalkutában egy Dr. Baluk nevű magántanár, ki ravasz ember hírében állott. Pénze nem igen volt, sem a testi, sem a szellemi munkát nem szerette, mindég csak azon járt az esze, hogy hogyan csapja be társait s hogy szerezhetne könnyű szerrel sok pénzt. Volt neki egy nagyon okos madara, egy seregélye, ezen madár társaságban lakott Klener titkos rendőr házában a harmadik emeleten egy kis szobában.

— Minek köszönhetem e nagy szerencsét! — szavakkal fogadta Baluk a belépő titkosrendőrt mialatt felemelkedett székeről, hogy azt mint egyetlen a maga nemében házi urának fel ajánlja.

— Nagyon nehéz ügygyel foglalkozom jelenleg — viszonzá Klener — Baselemanes tanár felesége, a mint talán már hallottad, megszökött s most engem biztak meg hogy tartózkodási helyét kipuhatóljam —

— Hát ez anyóra bánt téged uram? — mondá Dr. Baluk — de hát miért jössz te azért hozzám, hiszen én éppoly kevésbé tudom hogy hová lett a szép tanárné, mint te . . . ha tudnám, már rég az enyém lett volna a kitűzött jutalomdíj. —

— Hát az igazat megvallva, azt gondoltam

uram, hogy tanult okos ember létedre talán szolgálhatnál nekem jó tanácsosul e nehéz ügyben. Hánytorgasd meg csak egy kicsit a dolgot, talán találsz valamit mivel mindkettőnkön segítve lesz. Részemről átengedem neked az egész anyagi jutalmat, én megelégszem az erkölcsi vagy a hivatalos dícsérettel. —

Dr. Baluk ravaszul nézett a rendőrrre, majd pedig a seregélyre, mely az egész beszéd alatt ura mellett állott.

— Mondok neked valamit — szölt most Baluk — egyszer a midőn Baselemaneseket meglátogattam, hallottam a mint a tanár mondotta feleségének, ki éppen valahova készült „nem bánom menj akár Jerichóba is,“ — és essél a rablók kezeibe — tevéim hozzá ugy gondolatban, azt nagyon tudtam, hogy Baselemanesek nem igen jól élnek, különben azt városszerzte tudják. Most tegyük fel, hogy az asszony csakugyan Jerichóba ment férje kívánsága szerint, mi majd a tanár költségeire utánna megyünk. Neked nagyon jól fog esni ezen hivatalos utazás, én pedig nem mulasztok semmit sem. Kérd tehát Baselemanestől a szükséges utiköltséget és azután fel Jerichóba. —

A detektív elbámult erre a merész kombinációra, belátta, hogy ez az utazás szükséges.

— De mi lesz a madárral azalatt? — kérdé most Klener.

— Az én Lilám! az természetesen velünk jön. —

— Hogy mondád uram? mi a neve a madárnak? —

A görög-katholikusok az autonómia ellen.

Mint a Pol. Ért.-nek jelentik, Kolozsvárott az erdélyrészi görög-katholikusok egy titkos konferencián elhatározták, hogy nem vesznek részt az országos katolikus autonómia szervezésében. E hírrel kapcsolatban megjegyezzük, hogy az erdélyrészi görög-katholikusok, eddigelé az ottani egyházi önkormányzatban nem vehettek részt, most azonban, hogy az autonómia országosan szervezést fog, az ő szerepük is napirendre kerül az autonómia keretében.

A régészeti muzeum közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nem igen nagy, de disztigvált és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg vasárnap délelőtt a »Biharmegyei és Nagyvárad régészeti és történelmi egyesület« évi közgyűlését. Az ünnepélyes gyűlés, melynek akadémikus jellege is volt, amennyiben felolvasással volt egybekötve, a Schlauch-téri »Museum« nagy termében folyt le, melynek impozáns és szépen dekorált falai igen hatásos körzetet nyújtottak az ünnepélyhez. Az elnöki asztal felett volt felállítva a Koroknyai hatalmas méretű szép festménye »Mátyás király Bécs előtt«, míg a többi falakat köröskörül a szebbnél-szebb gobelinek, élénk színekben pompázó festmények és egyéb műtárgyak borították, melyek rendszeren is ott szoktak lenni, de e gyűlésen úgy vették ki magukat, mintha csak ez alkalomra tették volna fel őket, hogy emeljék a maguk részéről is az ünnepély fényét.

Ami az ünnepély lefolyását illeti, az igen szépen sikerült s valóban érthetetlen a nagyvárad publikum közönsége a régészeti egyesület s a muzeum iránt, melyek mindenike a vidéken ritkítja párját. Valóban úgy vagyunk mi ezzel a muzeummal, mint az ember az egészségével, melyet csak akkor tud igazán megbecsülni, mikor beteg, máskor észre sem veszi. Az ilyen műkincsekkel bíró muzeumnak zsfolva kellene lenni mikor nyitva van, a felolvasó üléseken pedig legalább is oly számosan megjelenni, mint más egyesületek, körök ünnepélyein. Mint azonban az egyesület évi jelentéséből kitűnt, e közönség

már kezd megtörni s remélhetőleg a közönség olyan virágzásra fogja azt emelni, rövid idő alatt, melyet az tevékenysége folytán jogosan megérdemel.

A gyűlés lefolyásáról tudósítók a következőket írja:

A közgyűlés előtt a *választmány* ült össze, melynek gyűlésén dr. *Karácsonyi* előterjesztette a pénztáros számadását, mit a választmány helyben hagyott s mivel az érdemes pénztáros lemondása visszavonására nem volt rábirható, elfogadta a lemondást s fölmentette a pénztárost hivatalától.

Már rég elmúlt 11 óra, midőn dr. *Beöthy* László főispán elnök megnyithatta a *közgyűlést* melyen a következők voltak jelen:

Dr. *Beöthy* László főispán mint elnök, dr. *Karácsonyi* János titkár, Cséplő Péter muzeumőr, dr. *Némethy* Gyula, *Középe*ssy Gyula, dr. *Bozóky* Alajos, *Bereczky* Géza, *Baróthy* Pál, *Beöthy* Lajos, *Bozóky* Géza, *Darvassy* Lajos, *Dús* László, *Des* Escherolles *Krupér* Károly, *Géczy* Lajos, id. *Gálbory* Sámuel, *Huzella* Gyula, *Hlatky* Endre, *Janky* Antal, *Hegyesi* Márton, *Krüger* Viktor, *Nátafalussy* Kornél, dr. *Molnár* Imre, *Rádl* Ödön, *Nemeskey* Andor, *Sal* Ferencz, *Vulkán* József, *Ritoók* Zsigmond, *Széchenyi* Jenő, *Láng* József, *Mezey* Mihály, *Winkler* Lajos, *Kotnovits* Sándor, *Novotny* Alfonz, dr. *Vueskies* Gyula, *Rácz* Mihály, *Kertész* Miksa stb. stb.

Nők: *Janky* Antalné, *Huzella* Gyuláné, dr. *Molnár* Imréné s leánya.

A főispán, mint elnök rövid beszédben üdvözölte a közönséget azon alkalomból, hogy először fogadhatta azt az egyesület saját hajlékában s megemlékezvén az egyesület azon ígéretéről, hogy ismeretterjesztő előadások által ismeretterjesztő fogja a művelődés áldásait, örömmel figyelemzettette a közönséget arra, hogy az ígéret beváltásának ideje ime elérkezett.

A főispán lelkes beszédje után dr. *Némethy* Gyula lépett a felolvasó asztalhoz s előadta *Zsák* Adolf értekezését *Várad 1556—57-iki ostromáról*, melynek irodalmi jelentősége abban áll, hogy először összegezi mindazt, amit *Várad* ostromáról és a *Zápolyai* dinasztia uralma alá jutásáról tudunk, sőt több eddig ismeretlen mozzanatokat is tár az olvasó elé. Okmányok alapján részletesen leírja a várad vár akkori állapotát, annak ostromát *Izabella* királynő

serege által, a vár hős védőinek bátor, kitartó küzdelmét. Előbb *zaberdí* vagy *zaberdjei* *Mátyás* püspök, majd annak 1556-ban bekövetkezett halála után *Forgách* Ferencz védelmezték ritka elszántsággal *Várad* akropolisát, melynek *Budát* kivéve kétségkívül nem volt párja a hazában fényre, művészi díszre. Hasztalan kértek a várbeliek *Ferdinánd* királytól segítséget *Izabella* folyton erősködő hadai ellen, hasztalan ajánkozott maga a szigetvári hős *Zrinyi* Miklós a vár védelmére, *Ferdinánd* elhagyta azt pusztulni, mint *Husztot* és többi tiszántuli várát. Nem csuda ha a *Zápolyai* dinasztia így napról-napra erősödött, Magyarország török uralom alól való felszabadulásának reménye pedig eltűnt a messze jövő homályába. Ha *Várad* megmarad a magyar király birtokában, ez kétségkívül hatalmas pozíciót bír benne a törökök elleni hadműveletekre, talán sohase jutott volna Magyarország egyik legszebb ékesége, *Sz. László* szentségének, vitézségének tiszteletének fényében ragyogó városa török kézre s nem pusztultak volna el középkori nagyságának, művészetének világ csudálta emlékei. Nagyvárad *Izabella* királyné kezeibe kerülése volt a »vég kezdete.«

Az érdekes felolvasás után dr. *Karácsonyi* János tartott szabad előadást, *Nagyvárad régi pecsétjeit* ismertette a *bölgönyi* levéltár oklevele után, valamint szakavatottan fejtegette a város *czimerének* fejlődését, mely jelen alakját a XVI. század végén nyerte, midőn a renaissance hanyatlása korában a naturalismus és subjectivismus, mely a művészetben uralomra jutott, éreztette hatását a heraldikában is. Majd Nagyvárad egy XVII-ik századbeli *terképét* magyarázta a közönségnek, mely megerősíti azon véleményt, hogy a régi *Várad* a vártól számítva a *nagypiac* hatalmas területén túl nem terjedt, mivel *Olaszi*, mint a püspök birtoka, külön községet képezett,

Az érdekes előadás után, melynek egyes részei *Várad* történetének egy eddig elhanyagolt oldalát, a *polgárság életét* világították meg, dr. *Beöthy* László főispán megköszönte a közönség érdeklődését, dr. *Karácsonyi* pedig rövid jelentésben vázolta az egyesület történetét az utóbbi időkben. A közgyűlés elfogadja s jó-

— Lila!

— Mily véletlen találkozás, a te madarad neve Lila, a tanárné pedig Bhilla, . . . hiszen ez rimmel! —

Klener hasonlatlanságnak tartá az egészséget, Baluk fejében azonban mint a villám kitűnő eszmét támaszlott. Dr. Baluk nem csak kombinálni tudott, de egyszersmind jó ember ismerő is volt; tervét egyelőre nem közölte senkivel.

Pár nap mulva * * * találjuk egyik gőzös fedélzetén a három utazó társat: a madarat, Dr. Balukot és Klener. Nemsokára kikötöttök a jappai kikötőben és miután az ut fáradtságait kipihenték, megkezdtek a kutatásokat Jerichó- és környékén.

Akkor éppen esős időjárás volt, ez azonban nem akadályozta őket munkájukban. Jó esernyőkkel felfegyverkezten reggeltől-estig jártak hegyen völgyön keresztül folyton kiáltozva a tanárné nevét: — Baselemanesné! Baselemanesné! — Ha pedig a torkok és a nyelvük már elfáradt akkor folytatta a seregély — Bamanes! Bamanes! — a többi már nem tudta kiejteni. Minden fáradtság hiába való volt. Dr. Baluk és Klener urak kénytelenek voltak eredmény nélkül visszatérni Kalkutába. A levegőváltozás nem csak a czérnavékony Klenerre volt jó hatással, hanem a seregélyre is, mely a Bamanes szót nemesak ügyesen hanem oly szépen oly kedvesen tudta kiejteni.

Visszatértük után nemsokára meglátogatták Baselemanest, hogy beszámolyanak a jerichói

utjukról, mindketten csudálkoztak a tanár jó kinézésén. Hogy mi okozta azt azt nem lehet tudni, talán az Isten jutalma azon megnyugvásért, melylyel sorsát elviselte? Vagy talán a házi béke természetes következménye volt, melyet most olyan zavartalanul élvezhetett? Vagy talán a remény, hogy kedves feleségét visszakapja, hozta ezen testi változást, egészen megifjadt.

Hosszasabb bevezetés után, mely alatt Klener urnak csak bolintania kellett, míg Dr. Baluk nagy párossan így folytatta: — Tudjuk uram! hogy életed boldogsága forog koczánk, annál nagyobb örömünkre szolgál kijelenthetni neked hogy fáradozásunk nem volt sikertelen. Kedves feleségedet megtaláltuk, sőt vissza is hoztuk. —

E szavakra a különben oly hidegvérű és nyugodt tudós és filozofus arcán rögtön mutatkoztak ám a nagy ijedség jelei. Dr. Baluk sokat mondó pillantást vetett a detektivre, aztán pedig így folytatta: — Látom, uram! a nagy öröm megijesztett. Igen visszafogod kapni feleségedet, de nem a régi alakjában, hanem bizony egy kicsit megváltozott alakban. —

E szavakra Baselemanes még jobban megijedt, mert félt, hogy felesége, kinek kiváló testi szépsége az öreg tudósnek nagyon tetszett, talán elrutitva tért vissza.

Megkönnyebbülve lélegzett tehát fel, midőn Dr. Baluk folytatá, — Felséged madárrá lett, . . . hiszen tudod, oh nagy mester, hogy itt Indiában az ilyen dolgok nem tartoznak annyira a ritkaságok közzé. Felséged seregély lett!

— Oh! ha az én Bhillám mint madár boldogabb — mondá most hebegve az öreg úgy nem is akarom boldogságát megakadályozni. —

Dr. Baluk meglegedve mosolygott, Klener pedig örömeiben dörzsölte a kezét.

— Azt akarod, hogy kedves feleségedet jelenlegi alakjában vezessek be, vagy vissza változtatását kívánd, a mi természetesen már csak a te határozott, kívánságodra és igen nagy költséggel történhetik. —

Baselemanes jelek által értésére adta Baluknak, hogy ő feleségét már inkább csak a madáralakjában óhajtja viszontlátni, erre Baluk kinyitotta az ajtót és kiküldött „Bhilla“! Baluk seregélye természetesen „Lilá-t“ értett s minthogy már úgy is sokáig kellett várnia az előszobában szépen nem mint máskor nyitott esőrrel és szétterpösztett szárnynyal, hanem egészen szeliden, kecsesen sétált be a szobába, mint egy szelid gerlicze. Itt aztán először az öreg Baselemanes lábára majd egy kecses knixel a térdére innen meg majd a vállára ugrott. Csörét szépen oda simította az öreg arcához és bájos hangjával a fülébe mondogatta: — Bananes! Bananes! — Bananes! —

Igazán kedves volt végig nézni ezen gyöngédséget. Dr. Baluk és Klener elfordultak hogy örömeiket eltitkolják és hogy amazokat a viszontlátás örömeiben ne zavarják. Emellett azonban aggódva lesték, vajjon az öreg fogja-e kérni a visszaváltoztatást, hogy kedves Bhillámját ismét eredeti alakjában lássa.

vághyta a pénztáros beszámolóját s az ünnepeken közreműködőknek köszönetet szavazott. Erre az egész tisztikar lemondása következett, melyben azonban csak Gálbory Sámuel lemondásának volt jelentősége, ki semmi áron sem volt hajlandó tisztét továbbra is viselni.

A tisztikar lemondása után Dr. Beóthy László lemondott elnök felkérte a tisztújító közgyűlés vezetésére Ritoók Zsigmond kir. táblai elnököt. Kinek meleg ajánlatára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel ismét Beóthy főispánt választotta meg elnöknek. Ő vezette ezután tovább a közgyűlést, mely a régi tisztviselőket mind megválasztotta ujjal, azonkívül másod alelnöknek Gálbory Sámuel, pénztárosnak Bereczky Géza, új választmányi tagoknak Dr. Székely Istvánt és Baróthy Pált.

A közgyűlés, melynek érdekes mozzanatait az előkelő közönség nagy érdeklődéssel kísérte, újabb fényes bizonyossága volt az egyesület életrevalóságának s azon nagy kulturmisszióknak, melyet az teljesíteni hivatva van. A főispán büszkén mutathatott a fényes eredményekre, melyeket az egyesület néhány év alatt elért. A pompás muzeumba s azon jelentékeny ajándékokra, melyek a muzeum megnyitása óta sem remélt mennyiségben gazdagították annak eddig is oly jelentékeny gyűjteményét úgy, hogy manapság hazánk legelső vidéki muzeumai mellé bátran sorakozhatik.

A közönség érdeklődése is meglepően nyilatkozott még az elmúlt évben. Alig félesztendő időköz alatt több mint 200 frt folyt be 10—20 kros kelépő-díjakból. Azonban a közönség érdeklődésére ezután még nagyobb szükségünk leend, hogy gyűjteményeink egész kincsét elé tárhassuk, mert még sok minden kénytelen, költség híján eldugva szorongani. A nagy közönségnek meg kell mutatni, hogy egy nagy vidéki metropolishoz méltó kultur magaslaton áll, s hogy méltó az ajándékhoz melyhez egy kis és szerény eszközökkel rendelkező egyesület buzgósa folytán jutott. E tekintetben sokat tehetnek egyes köz- és tanintézetek, kivált középiskoláink tanári karai, ha a tanuló ifjúságot is érdeklő, oly instruktív gyűjtemény látogatására ösztönzik az ifjúságot. A muzeum

A detektiv bár még mindig félt, de Baluk, ki már rég tisztában volt a helyzettel, nyugodtan várta a dolgok lefolyását.

— Uraim! — szólalt most meg az öreg professzor — én jobbnak tartom, ha szíves ajánlatukat ezen kedves kis állat visszaváltogatását illetőleg egyelőre nem veszem igénybe.

— A mint tetszik uram! ezimemet tudod! — mondá gyorsan dr. Baluk.

— Köszönöm fáradozástokat, a kitűzött jutalmat azonnal kifizetem, — mondá Basemanes, mintha minél előbb szeretne vendégeitől megszabadulni, csak hogy kedves Bhillájával egyedül lehessen. Azok pedig, miután az összeget kézbe kapták, nem is sokat komédiáztak tovább, ha nem mint a kámför ügy ellillantak.

A seregély pedig szép aranyozott kalitkában kapott lakást, melynek kulcsát az öreg gondosan magánál őrizte. De hisz másodsor már nem fog vele oly drága tréfát űzni, hogy ismét Jerichóba szökjék. Eszébe sem jut az öregnek, hogy aranyos Bhilláját visszaváltogtassa, kedvesebb az neki most madár alakjában.

Órák hosszágig olvasgatja fel neki a kalitka előtt tanulmányait, kéziratait, miközben a seregély csak érthetetlen hangokat ad ki; az öreg beszél neki kedves dolgokról, vagy játszik neki a hárfán édes dalokat, míg Bhillá csendesen vele együtt zümög.

Miután dr. Baluk a jutalom nagyobb részét zsebre vágta, büszkén kérde Klenertől: — Kinek volt igaz a? — A seregély kedvesebb az öregnek mint a kedves felesége!

látogatása igazán oly kevés áldozattal jár, hogy a közönségnek éppen semmi kibuvó ajtaja nem marad.

Giulio Lunasproni.

Az izr. nőegylet évi közgyűlése.

Nagyvárad, május 31.

Vasárnap délután 3 órakor tartotta Nagyvárad egyik leghumánusabb egylete: az izr. nőegylet rendes évi tisztújító közgyűlését.

Ez az egyesület, mely valláskülönbség nélkül segíti a szegényeket, nagy és nemes missiót teljesít városunkban, melyet Schlauch bibornok is méltányolt, a mennyiben az év folyamán egyszer 50 frtot, jubileuma alkalmával pedig 200 frtot adott az egyesületnek.

A látogatott közgyűlés ifj. Schwarz Abrahámné elnök vezetése alatt folyt le, kinek terjedelmes évi jelentését Gerő Armin titkár olvasta fel.

A jelentésből kitűnik, hogy az egyesület az elmúlt évben 76 árva segélyezésére és egyéb jótékony czélokra 3847 frtot költött, melyet, mivel a tagdíjakból körülbelül csak 900—1004 frt gyűlt be, a fennálló alapítványok és jótékony adományokból fedezett az egyesület.

A jelentés különösen részletesen emlékszik meg a nemrég elhunyt, buzgóságáról és jótékonyágáról híres alelnöknőről, Berger Dánielnéről, kinek nevét az egyesület úgy örökíti meg, hogy a nemsokára felállítandó »Izraelita leány árvaház« egyik alapítványát Berger Dánielné alapítvány néven kezeli.

Az egyesület vagyona jelenleg 25,423 frt 31 kr. Az évi bevétel összege 5579 frt 99 krt, a pénztári maradvány 121 frt 99 krt tesz ki.

A jelentést egész terjedelmében elfogadták, a pénztárnoknak a felmentvényt megadták s azután a tisztikart választották meg a következő évre.

Az egyhangú választás eredménye a következő:

Elnök: Ifj. Schwartz Abrahámné. Alelnökök: Schütz Albertné és Bognár Sándorné. Pénztárnok: Wechsler Adolfné. Ellenőr: Farkas Izidor. Jogtanácsos: Dr. Berkovits Ferencz. Titkár: Gerő Armin. Az eddigi választmány változatlanul megmaradt.

Néhány apróbb ügy letárgyalása után a közgyűlés véget ért.

UJDONSAGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Junius 1. 2. 3. Érettségi vizsgálatok a főgymnáziumban.

Junius 2. A kath. kör vál. ülése d. u. 6 órakor

Junius 3. A városi pénzügyi szakbizottság ülése d. u. 4 órakor.

Junius 3. Közigazgatási ülés a városházán d. u. 3 órakor.

Junius 4. Bizottsági ülés a Peczszabályozás ügyében d. u. 4 órakor.

Junius 4. 5. Érettségi vizsgálatok a főreáliskolában.

Junius 7. A kath. kör majálisa a Püspök-fürdőben.

Junius 19. A nagyvárad-belényes-vaskóhi vasút évi közgyűlése a vármegyeház kistermében.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) ma nyitva d. u. 3—5-ig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Templomi ének.** A szép májusi ájtatosság méltó befejezése volt a tegnapi. A B. Sz. Máriának a tisztelői szinig megtöltötték, az olasz plébánia templomot, hogy az utolsó májusi napsugár letűntével megegyeszen bucsut vegyenek az Istenanyjától. Ez alkalommal Petrus Erzsike k. a. egy kedves »Ave Máriát« is énekelt B á t k y Endre zenetanár kísérete mellett és fenomenális, iskolázott hangjával és érzésteli

énekével mindenkit meglepett és áhitatra indított. Kár, hogy a szép május folyamán többször nem vállalkozott a B. Szűz dicsőítésére.

* **A tanítók tisztelgése az új polgármesternél.** Vasárnap d. e. 10 órakor a nagyvárad községi iskolaszék tagjai és pedig Böszörményi Géza, Némethy Gyula, Kékus Vidor, dr. Márkus László, Stark Gyula, Serdült Bálint, Szokoly Tamás, Auspitz Adolf, Várad Mór, Ullmann I., Gábel Jakab, Ragány János, továbbá a polgári iskolai tanári kar: Dr. Tóth Mihály, Winkler Lajos, Makai V., Szűts I., Oó Dezső; a polgári leányiskola tanítónő Rechtené B. Zs., Személy Kálmánné, dr. Tóthné, Beleznayné, az elemi iskolai tanítónők és tanítók, végre Réz Mihály felügyelő-igazgató dr. Sipos Árpád elnök vezetése mellett tisztelgtek az új polgármesternél, ki fejtven előtte, hogy egy ideális testület ma, a 19-ik század anyagi korában megjelenik itt és kéri a polgármestertől, midőn egyuttal igaz szívből üdvözlök a nemes magasztos kulturális népmívelési czélok támogatását, melynek nyomában emelkedhetik egy város és lehet virágzóvá. Mire dr. Bulyovszky József meglepetéssel köszöni a város ezen testületeinek szíves üdvözlését. A tanügyet illetőleg tudja azt, hogy neki kötelességei téren nagyok és sürgősek, igéri azoknak a város egyéb ügyeivel összhangban való teljesítését, melyben kéri a megjelentek támogatását, közös munkáját. Végre áldást, sikert kíván a tanárok, tanítók nemes munkájához. Azután a bemutatások következtek.

* **Személyi hír.** Dr. Beóthy László főispán egész családjával holnap hosszabb időre élesdi birtokára utazik nyaralni.

* **Az új polgármester hivatalba lépése.** Dr. Bulyovszky József Nagyvárad város új polgármestere, ma veszi át Rác Mihály főjegyzőtől a város vezetését. A délelőtti folyamán a helyettes polgármester átadja az összes vezetésére bízott ügyeket s délutántól kezdve már az új polgármester fogja Nagyváradot reprezentálni. Dr. Bulyovszky most teszi a városban első látogatásait, mint polgármester.

* **Dr. Schlauch Lőrincz** bíboros püspök havi kegyadománya 300 frt kedden június 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben. özv. Grunwald Henrikné alelnöknő.

* **Az új dandárparancsnok szemléi.** A Granczy tábornok nyugalomba vonulása folytán helyébe dandárparancsnokká kinevezett Latscher Viktor Pokorny altábornagygyal szemlére indul. A parancsnokságuk alatt álló ezredeket fogják megszemlélni. Az első szemle e hó 8-án lesz, amikor is a debreczeni 39-ik ezredet vizsgálják meg. A debreczeniek már készülnek a szemlére, hogy semmi kifogásolni való ne legyen az ezredükben.

* **Biharmegye közbiztonsági állapota a mult hóban.** A III. kerületi csendőrpáncsnokság most terjesztette be Biharvármegye mult havi közbiztonsági állapotáról szóló kimutatását. Ezek szerint a mult hóban 29 testi sértés, 55 lopás, 8 orgazdaság, 2 emberölés, 1 rablás, 12 tüzeset, 6 jövedéki kihágás, 135 különféle más kihágás fordult elő s így a közbiztonsági állapotok meglehetősek voltak.

* **Előléptetés.** Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok-püspök Peiser Károlyt, uradalmi építész-mérnökét főmérnöké léptette elő.

* **Uj távirtda hivatal.** A m. á. v. üzletvezetősége tudatja, hogy a nagyvárad — kolozsvári vonalba f. hótól kezdve Fugyivásárhely táviróhivatalát is beleillesztette.

* **Egy nő halála.** Részvéttel vettük a hírt, hogy Szöllössy Janka női társadalmunk egyik köztisztelőre méltó alakja május 30-án 83 éves korában elhunyt. Az agkoru matróna halála városunk több előkelő családjára hoz gyászt. A család által kiadott gyászjelentés így szól. Szent-Ivány Szent-Ivány Adorján és neje Szunyogh Erzsébet, Szent-Ivány Szent-Ivány László, neje Kailbach Mária Szent-Ivány Szent-Ivány Gizella és férj. Körtvélyesi Ujfaluassy Dezső, valamint gyermekeik Gizella és Kiára nemkülönbön számos más rokonaik nevében is

fájdalomtelt szívvel tudtják felejthetetlen, szeretett nagynénjüknek Szöllőssy Jankának folyó évi május hó 30-án délután fél egy óraker, élete 83 évében, hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után az Urban történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei folyó évi június hó 1-én délután 3 óraker fognak a Nagyteleki-utca 529. számú gyászszobából a róm. kath. egyház szertartása szerint a váradoszi sarkertben öröknyugalomra helyeztetni. Nagyvárad, 1897. május 30. Áldás és béke drága hamvaira!

* **Helyettes polgári elnök.** A honvédelmi miniszter felkérte dr. Bulovszky Józsefet Nagyvárad város polgármesterét, hogy a nagyvárad állandó katonai vegyes felülvizsgáló bizottságban a folyó év hátralevő részében Beöthy László főispánnak, mint a felülvizsgáló bizottság polgári elnökének akadályoztatása esetére helyettes polgári elnök gyanánt eljárni sziveskedjék. Főlemlítjük egyúttal, hogy Sal Ferenc kir. tanácsosnak, nyugalmazott polgármesternek pedig köszönetét nyilvánította, hogy eddig a helyettes polgári elnöki tisztelet előforduló alkalmakkor szives volt teljesíteni.

* **A gyulai honvéd huszárok Nagyváradon.** Említettük, hogy Nagyvárad városa mozgalmat indított az iránt, hogy a gyulai honvéd huszár osztály Nagyváradra helyeztessék át s e tárgyban feliratot intézett a honvédelmi miniszterhez melyre báró Fejérváry tudatta, hogy a városnak tett ajánlatát csak úgy fogadja el, ha az 1-ső osztályu laktanyához kötött törvényes igényeknek megfelelően 200 ezer forint költséggel s 11 ezer forintra tehető évi bérjövendelemmel felépíthető laktanya építése még ez év folyamán akként kezdetük meg, hogy az összes építmények még a tél beállta előtt fedél alá helyeztetnek, 1898. évi október hó 1-ével pedig a rendeltetészerű használatra teljesen kész, illetőleg elfogadható állapotban rendelkezésére átadatnak. A gyulaiak mint a »Békés«-ben olvastuk, most erős mozgalmat akarnak indítani ez ellen, hogy a huszárokat el vegyék tőlük, mert Gyulának most éppen nagy kíméletet igénylő földművelése, ipara s kereskedelme nagyon megsínylené azt, mely sokkal többet veszítené a lovasság áttételével, mint a mennyit a katonasággal — közös hadsereg, a honvédséggel egyaránt bőven — ellátott Nagyvárad a mi huszárságunk odahelyezésével nyerne. Azonkívül nemzetgazdasági szempontok mellett a szociális okok is nagyon ajánlatossá teszik, hogy a honvédhuszárság okvetlenül Gyulán hagyassék, írja a »Békés«. Majd elvállik nem sokára, hogy kinek a kivánsága teljesül.

* **A állategészségügy Biharmegye területén.** A földművelési miniszter hivatalos kimutatása szerint május hó 26-án Biharmegyében az állati ragadós betegségek következő községekben uralkodtak és pedig: Rüh kór: Er-Olaszi 1 udvar, Sertés orbáncz: M.-Pályi 1 udv., Micske 22 udv., Saáp 17 udv.: összesen 3 község 40 udvar. Sertésrész: Ant, Alsó-Derna, Alma-Mező, Almaszeg, Bagamér, Csanálos, Déda, Erdőgyarak, Fekete-Győrös, Felső-Derna, Gyiva, Kávásd, Kvesuba, Kislaka, Koly Korbost, Mező-Sas, Nagyszalonta, Piskolt, Rippa, Sárszeg, Sástelek, Szt.-Lázár, Tataros, Káránd, Vár-Sonkolyos, összesen 27 község.

* **Főrangú műkedvelők.** Megirtuk nemrégiben, hogy mily fényes műkedvelői előadást rendeztek Szombathelyen báró Szegedy Gerliczy Irma bárónő védnöksége alatt az ottani előkelőségek. Mint most a Sz. U.-ban olvassuk a mulatság anyagilag is szépen jövedelmezett, a mennyiben 2000 frt tiszta hasznót hozott a szombathelyi kórház kápolnája javára.

* **Sok az eszkimó, kevés a foka.** Biharmegye vámos hidainál a vámszedői állásokra pályázatot hirdetett. Dacára annak, hogy az állás korántsem valami fejedelmi díjazással van egybekötve, oly rengeteg számba érkeznek mindenünnen a folyamodványok, hogy egy taligára bajosan lehetne mindet egyszerre felrakni. Az eddigi eredmény után ítélve körülbelül félezer pályázó között lehet majd válogatni. Ez is egyik ékes bizonyítéka annak, hogy mily pompás viszonyok vannak a tejjel-mézszel folyó magyar Kanaánban.

* **Egy derék katona távozása.** Bizonyára sajnálattal fog értesülni Nagyváradon minden ki egy derék nagyvárad katona nyugdíjba vonulásáról, kit, habár még alig két éve tartózkodik városunkban, egyforma tisztelet és becsület övezett minden részről. **Báró Cencelain de Grancy** Emil vezérőrnagy, a 33 gyalogdandár parancsnokát Ő felsége — mint a tegnapi hivatalos lap írja — saját kérelmére nyugdíjazta s megparancsolta, hogy ez alkalommal neki **Legfelsőbb** megelégedése adassék tudtára. Grancy Nagyváradról ma rövid idő alatt elköltözik. Helyébe Ő felsége **Latsher** Viktort a 91 sz. gyalogezred ezredessé nevezte ki a 33 gyalogdandár parancsnokává, ki a napokban érkezik városunkba.

* **A rendőrség figyelmébe.** Nagyváradon nagymértékben divatba hozta néhány ifju ur, hogy a főutcán a közönség elrémítése végett valóságos miniatűr dinamitokat hajigálnak. Tegnapi előtti például valóságos sikoltozásba tört ki a sétáló közönség. Ezen furesza tréfára, melynek nagyon súlyos következményei is lehetnek, üdvös lenne, ha kiterjesztené figyelmét rendőrség, mely az efféle dolgokban mindig tapintatos szokott lenni, — és amint megteszik más városokban is, elkobozná az efféle haszontalan, de veszedelmes portékákat az illető kereskedőktől.

* **Vonatok késése.** Az összes Budapest felől jövő vonatok tegnap több órai késéssel jöttek meg, így a 7 óraker jövő gyorsvonat csak egy negyed 12-kor jött meg. Ennek oka, hogy a szolnoki vasuti töltést az esőzés nagyon megrongálta s csak nagy erőmegfeszítés árán tudták annyira megjavítani, hogy azon a vonatok átjöhettek.

* **Eljegyzés.** **Kohn Bernát** m. kir. honvéd számvivő őrmester eljegyezte f. hó 30-án **Grosz Bernát** szalárdi kereskedő kedves és bájos leányát, **Irmat**.

* **Az utolsó csemetés.** Tegnap éjjel utoljára kondultak meg Magyarország összes vasuti állomásain a vonatok indulását és érkezését jelző csemettyük. Nem fogják tehát többé hallani az első, második és harmadik csemetést s a vonat máttól kezdve egész egyszerűen minden jelzés nélkül csak kirobog a pályaudvarból. A közönség, a jó utazó közönség nem egy könnyen fogja megszokni a csemet, melyet a csemettyűszó halála idézett elő és bizonyos hogy a legközelebbi napok alatt sok ember fog lekésni a vonatokról. A M. Á. V. vasuti üzletvezetősége beküldte hozzánk a hivatalos jelentést erről s egyúttal a napokban a következő hirdetést ragasztatta ki a váró termekben:

»Ujból figyelmeztetjük az utazó közönséget, hogy Magyarországon a vasuti állomásokon a harrangal való jeladás május hó 31-ével végleg megszűnik és a közönség a vonatokba való beszállásra június 1-től kezdve kikiáltás által fog, esetleg kézi csemettyű használata mellett — felhivatni.

A M. Á. V. igazgatósága.

Aki tehát ezentul az indóházban kimenet csak akkor akarna beszállani a wagonba, midőn csemetni fognak, hiába várhat egész itéletnapig, bizonyosan le fog késni.

* **Kneipp piébános betegsége.** Említettük vasárnap, hogy Kneipp piébános, kinek halálhíre az egész világsajtót bejárta, már tul van minden veszélyen s valószínűleg rövid idő alatt fel fog gyógyulni. — Hogy a jövőben ilyen hírek ne jöhessenek a lapokba, a wörishoffeni fürdőigazgatóság a beteg állapotáról időnként orvosi bulletinet fog küldeni az összes lapoknak. Kneipp különben azt hajtogatja egyre, hogy akinek gyakran keltik holtá hírét, az sokáig szokott élni s e reményben javulása is örvendetesen halad előre. — A magunk részéről is örömmel regisztráljuk ezt a jó hírt.

* **Lemondott postatiszt.** A kereskedelmi miniszter **Bucskó Koriolán** nagyvárad m. kir. posta- és táviratistat saját kérelmére állásától felmentette.

* **Elpahlott rendőr.** Áldozó esütörtök éjszakáján három mester legény jól berugott állapotban kocsikázni óhajtott és felfogadták a 83-as számú komforteblist s midőn fizetésre került volna a sor tovább akartak állani, úgy hogy a kocsis kénytelen volt rendőrt hívni, ki

midőn felszólította őket a fizetésre nemcsak hogy azt nem teljesítették, hanem a timár utcza nemzeti hidon a Körösbe akarták dobni a rendőrt, ki midőn menekülni akart jól agyba főbe verték és össze rugdosták, úgy hogy futással volt kénytelen tőlük menekülni. A helyben hagyott rendőr nyomban jelentést tett az illető inspectiós biztosnak, aki azután az illetőket bekísértette, kik persze tagadják tettöket de tanu rá a konfliktos és a hibérlő. Az ügyet bünyfenítő utra fogják terelni s úgy kellő elégtételt fog kapni szegény helyben hagyott rendőr.

* **Megváltozott utolsó állomások.** A folyó hótól kezdve a következő biharmegyei községek utolsó postái változtak meg: Beél-Rogoz község utolsó postája eddig Tenke volt, ezentul Beél lesz; a Bártfa község utolsó postája eddig Nagyvárad volt, ezentul télen Nagyvárad, nyáron Püspök-fürdő lesz.

* **Másod izben elfogott bortolvajok.** E hó elsején megirtuk röviden, hogy **Avrán Tyodor** henkeresi lakos szőlős gazda borát már mintegy év óta szünet nélkül lopják cselédei, kiknek fővezére **Demucz Vaszali**. Megirtuk akkor azt is, hogy a tetteseket kiköten voltak akkor le is tartoztatták, de mint hogy beismerésben voltak, szabadon bocsátották az ítélet meghozataláig. Mint értesülünk a konok tolvajok ismét megkezdették sportszerűleg üzött borlopásukat és ismét megeseipte őket gazdjuk de most már nem bocsátják őket szabadon.

* **Szegény öregemberek figyelmébe.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap egy pályázati hirdetményt küldött a megüresedett 28 darab Széchenyi-Kollonich-féle alapítványi helyekre. Pályázhatik minden olyan öreg ember, ki a király és a haza szolgálatában valami érdemet szerzett. Különös előnyben részesülnek azok, kik népneveléssel foglalkoznak. Az évi segély 63 frt.

* **A huszonötödik gyerek.** **Kopasz Illés szegedi** eszmiadiamestert tegnap az a ritka szerencse érte, hogy második feleségétől szerencsésen megszületett a huszonötödik gyermeke. Illés mester ezt a huszonötödik születést is olyan boldogságtól sugárzó arccal jelentette be, mintha az első szülött lett volna.

* **Letartóztatott pinczér.** A »Széchenyi« féle étteremben szolgált **Balogán János** pinczér, kit még a mult évben sikkasztás miatt vád alá helyezték, a törvényesség előtt lakása ösmeretlen lévén nem bírták soha megidézni s így országos köröztetése elrendeltetett; ennek alapján a rendőrség a napokban Balogánt letartóztatta átkísértette a kir. ügyészséghez, honnan azonban másnap szabadon bocsátották, mert beigazolta, hogy állandó lakással, bír és kihallgatása alkalmával tettét vagyis amivel vádoztatott nem tagadta a vizsgáló bíró előtt.

* **Kert-utczán Markovics Mór.** parti-árak raktárában a csödtömegekből megvett árak, melyek már eddig is 50%-al olcsóbbak, mint bárhol, üzlet átalakítás miatt becsáron alól bármely árban árusítatnak ki, mely ritka kedvező alkalomra a nagyérdemű közönség b. figyelmét felhívjuk.

Meglepő szép selyem batist, sephir és satin fugék láthatók néhány nap óta Fábry Testvérek áruházának kirtátaban, melyikből az üzletben dus választék van, felhívjuk reá olvasóink szives figyelmét.

A „Hunyady malom“ bukása.

— A felszámolás. —

A nagyvárad Hunyady malom-ipar vállalat vasárnap tartott közgyűlésében kimondta a felszámolást. A malomvállalat mindhárom telepén már szünetel a munka s mig egy részről a gazdaközönség károsodása kiszámíthatatlan, a sok szegény munkás, akik a telepen dolgoztak, elvesztették kenyérkeresetöket.

A legsürgősebb, hogy a megbukott vállalat helyén egy egészséges iparvállalat keletkezzék, amely fellendítene a malomiparunkat.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

A közgyűlést Mezey Mihály elnök nyitotta meg. Összesen 280 drb. részvényt adtak be, 934 szavazattal. Így a közgyűlés határozatképes.

Jelenvoltak: Csanak János, Helfy József, dr. Radó Ignác, Schwarz Gyula, P. Gyapoly, Koliner Miksa, Patzauer József, ifj. Kohn Sámuel, Markbreit Sándor, Sonnenfeld Adolf, Schuk Jakab, (Budapest) Jakabfi Lipót (Élesd) Földiák Gyula (Budapest) Földiák Lajos (Budapest) Wessel Leó (Budapest), Wessel Gyula (Budapest), Bartók Bernáth (Budapest) Löwy József (Budapest), dr. Dési Géza, Benedek Adolf, Rozenberg Sándor (Budapest), Löwy J. József, Löwenstein Zsigmond, Pecsényánszky István, Mezey Mihály, Sipos Orbán, Csanak Jenő, Réz Mihály, Enge József, Justh Károly Schwarz Ferencz, Sternthal Arthur (P. Álesi Hlatky Endre, Reizmann Mór, Rendes Vilmos.

Radó Ignác titkár felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1896. évi december hó 29-én tartott rendkívüli közgyűlésünkben a legnagyobb nyíltsággal és őszinteséggel előterjesztettük malomvállalatunk helyzetét és kifejeztük azon módokat és feltételeket, a melyek mellett a további fennállás és esetleg a helyzet javulása várható. E helyütt nem szándékozunk ismételésekre bocsátkozni. Csak azon tételek rektifikálására szorítokunk, a melyek malmunk mostani helyzetével, mint okozat szoros összefüggésben vannak.

Kifejeztük, hogy további fennállásunk feltételei:

1. hogy a hátralékos elsőbbségi részvénytöke befolyjék.
2. hogy hitelezőinkkel oly egyezés jöjjön létre, mely szerint pénzünk két évig nálunk felmondhatlanul meghagyják.
3. A kis malom eladása, miáltal meddő töke szabadul fel és meddő költségekkel csökken a régi. Most mindjárt konstatalhatjuk, hogy ezen feltételek egyike sem következett be.

Legnagyobb részvényeseink is az ellenük hátralékaik befizetése iránt indított perben védekeznek, a mivel, ha egyebet nem, elérték azt, hogy vállalatunk majd csak a felszámolás folyamán fog pénzéhez jutni. A hitel hosszabbítás iránt már voltak megállapodásain budapesti hitelezőinkkel s a két évre megszabott hitelt tkvileg biztosítottuk is, akkor az akció is megíusult, mert a hitelezőkkel szemben személyes jóállási kötelezettségben állott, igazgatósági tagok közül néhányan a kezességnek meghosszabbításába belemenni nem akartak, dacára annak, hogy ezzel már elvállalt kötelezettségükön nem is nehezítették volna.

Végre megíusult a Mátyás-telep eladására irányult akció is azért, mert az utolsó pillanatban a katonai kincstár képviselője a bécsi intendatura kijelentette, hogy 25 éves haszonbérletre bele megy, de a vételbe, ha mindjárt 25 évi részletfizetési kedvezmény mellett is bele nem mehet. Minthogy pedig a bérlet a mi finanziaális tervezésünk számítási keretébe bele nem illet, ezen ügyletet abba kellett hagynunk.

Szóval, minden törekvésünket balsiker érte, s nyugodt lélekkel elmondhatjuk, hogy mindig rajtunk kívül fekvő okok miatt. Az igazgatóság összes tagjai elkövettek mindent a mi célhoz vezetőnek látszott, de nem volt képes leküzdeni a feltornyosuló akadályokat.

Hogy ily körülmények között hiteltől szó sem lehetett az önként értődik. Hiszen a malom válságos helyzete nem volt titok. A malom bajai a legelőbbször a legrosszabb indulatu kiszinezéssel az érdeklődők között közzájón forgott, nem nagy előnyére az új és kezdő vállalatnak.

Töke és hitel-hiány, folytonos küzdés között minimumra szállított örös mellett alig várhattunk jobb mérleget, mint a milyent most vagyunk kénytelen előterjeszteni. Az 1896-ik üzleti évesak utolsó momentumát adja annak a folytonos vergődésnek s anargatásnak a mely-

ben vállalatunk a László telepek megvásárlása óta vajudik.

Sohasem volt annyi tőkénk hogy teljes erővel dolgozhatunk volna. Az első félévben 3338211 kgr. terményt őröltünk fel a másodikban 3535028. kgrmot, ezzel megvan magyarázva hogy mért kellett nekünk veszteséget eredményezni akkor, mikor más malmak a második félévben tetemes haszonnal zárultak.

Ehez járul az is hogy nagy eladásokkal voltunk kötelezettségben, a melyeket nem fedezhetünk s a melyeken az ősszel beállott hausse folytán ismét sokat veszítettünk.

Az évi mérleg összeállításánál azon igyekeztünk, hogy minden értéket pessimisztikusan vegyük fel és leirtunk mindent, a mi kétségesnek mutatkozott s csak azon értékeket szerepeltetjük vagyon gyanánt melyek tényleges értéket képeznek is.

Mindennek dacára az 1896. év 7600 frt. veszteséggel zárul. Ezen veszteség java része az év elején beállott czisisnek eredménye. A rossz üzlet meneten felül, rengeteg költségek, per költségek, nem szállításból származó differenciák emésztették vállalatunk vagyonát, úgy hogy a második félévnek vesztesége, mely tisztán az őrlemből származott, sokkal csekélyebb mint az első félévé.

A leltári értékek a legnagyobb gondossággal vannak becslve és a piaci árral bírók mind a napi áron alul vanuak felvéve.

Bátrak vagyunk még bejelenteni, hogy igazgatóságunk elnöke Sipos Orbán ur Rothmann Jakab ur igazgatóságunk tagja igazgatósági tagságáról ápril hó folyamán lemondtak. Ehhez képest felmerülve annak szüksége, hogy az igazgatóság a minimalis 7 tagja választás után kiegészítessék, minthogy azonban egyik következő tárgyként a társaság felszámolását és felszámolóik választását leszünk bátrak indítványozni s ez esetben az igazgatóság minden ingerentiája a részvénytársaság vagyonának kezelésébe megszűnnék s az újonnan választandó igazgatóságnak nem volna más teendője mint hogy e likvidációt bejelentse, a mi ezen közgyűlésből is eszközölhető ez uttal az igazgatósági tagok választását mellőzendőnek tartjuk.

Van szerencsénk továbbá bejelenteni, hogy Zombory Rónay János ur, Gleser Gyula ur és dr. Döry Ferencz ur felügyelő bizottságunk tagjai felügyelő bizottsági állásukról szintén lemondottak. Ezek helyébe a liquidatio kimondatnék szintén felesleges mások választása, mert úgy is új felügyelő bizottság választása lesz szükséges.

Ezek után kérjük, hogy a zárszámadást és mérleget tudomásul venni s annak utána úgy részünkre, mint a felügyelő bizottság részére a felmentvényt megadni méltóztassék.

Teljes tisztelettel

Az igazgatóság.

Ezután felolvasták a felügyelő bizottság jelentését. Az üzleti könyveket tételről-tételre átvizsgálták s a számadásokat rendben találták.

Schuk Jakab nem veszi tudomásul a mérleget s a felügyelő bizottság jelentését. Jogával él és külön véleményét bejelenti. Az igazgatóság jelentésébe az értékét a vagyonnak nem a valódi érték szerint vették be. A zárszámadás szerint 158 ezer frt elsőbbségi részvény nincs befizetve. Ez a tétel kétes, mert nem lehet vagyon képpen felvenni. Kifogásolja továbbá, hogy a kilépett igazgatósági tagok nem irták alá a mérleget. Harmadszor a mostani mérleg kimutatja, hogy a decemberben előterjesztett mérleg nem felelt meg a tényleges állapotnak. Ebből azt a konkluziót vonja, hogy az elsőbbségi részvények befizetésénél hátralékos aláírók nem kötelesek az aláírt összeget befizetni.

Radó Ignác: pro domo!

Schuk: dro domo! ez lehet az ügyvéd ur véleménye; lehet, hogy ez nekik többet hajt, de azért szóló kimondja véleményét. Indítványozza, hogy azok az igazgatók, akik a társaság ügyeit az elsőbbségi részvények jegyzésénél vezették, vonassanak felelőségre. Kívánja, hogy indítványát vegyék jegyzőkönyvbe.

Radó Ignác ezt kifogásolja, mert 30 napig úgy is van joga minden részvényesnek a törvényszékhez benyújtani kifogásait. Tagadja, hogy az elsőbbségi részvények aláíróitól nem

vehető be az aláírt összeg. Csak annyi vész eld a mennyi be nem hajtható. Különb is mint szolvens emberek. A felhozott vádak nem alaposak. A törvény előtt különben a régi igazgatóság még mindég felelős.

Rothmann Jakab vitatja, hogy a különvéleményt be kell venni a jegyzőkönyvbe, mert csak így lesz teljes a jegyzőkönyv. Kívánja hogy Schuk Jakab indítványa felvétesse a jegyzőkönyvbe. Hogy a 158 ezer frt leirassék, nem helyesli.

Schuk Jakab kijelenti, hogy tévedt, mikor gyanúsítás színezetét adta a beszédében a részvényesek és igazgatóság iránt. Hibát követek el, azért őket a törvény előtt felelőségre vonja. A mérleg is hibás adatokat tartalmaz. Kérni fogja, hogy egy bizottság nyissa meg az üzemet.

Mezey Mihály: Most kell a dolgot elvégezni. A zárszámadások és a felügyelő bizottság jelentését egyszerre árgyalják. A Schuk indítványa nem vehető jegyzőkönyvbe, mert ott csak a határozatnak van helye. Tessék vélt sérelmével a törvényszékhez fordulni.

Schuk Jakab kifogásolja a malom értékének felvételét, mert hosszabb ideig nem volt üzembem. Most felét sem éri meg. Névszerinti szavazást kér.

Hlatky Endre fejtegette, hogy az adott körülmények között mi a feghelyesebb. Az-e ha kellő megfontolással biztosítjuk a tisztességes leszámolását, a mely által az összes hitelezők megkapják követeléseiket, vagy hogy ha csődbe kergetj a vállalatot. Pontról pontra czáfolja a Schuk által felhozottakat. Ő teljesen heízette az általa aláírt elsőbbségi részvényt, s a törvényszerint ez kötelező minden aláíróra. Itt különben az annál inkább nem dönthető el, mert ez nem is tárgya a közgyűlésnek. Annyival már is tisztában van, hogy ha a hitelezőknek más fedezet nincs, az aláírók felelősek, a jelen közgyűlésben felszólalni, vagy a törvényszékhez beadványt intézni. Láttam és ezért állítja, hogy a malom-telepek jókarban vannak ez rt állítja, az is, hogy nincsenek magas összegben felvéve. A mérleg többi tétéleit sem ő, sem más most teljesen megbírálni nem tudja. A kérdés másik oldalát tekintve, kinek lenne haszna egy esetleges csődből, a mely a hitelezőknek okozna főleg kárt. Voltak hibák, de nagyon jól tudja, hogy éppen az igazgatósági tagok vesztenek sokat. A felmentvényt megadja. (Éljenzés!)

Rothmann Jakab azt nem találja helyesnek, hogy a nyereség felosztással nem foglalkozik a jelentés. Az 1896. december 29-én tartott közgyűlésből kifolyólag el van rendelve, hogy a 76,000 frt veszteség a törzsrészvényekből leiratik. Ezt most indítványozza annál inkább, mert a korábbi határozat már csak végrehajtásra vár.

Még többek hozzászólása után pontrólpontra kimutatta a malomiparnak helyzetét. Vagy fogadják el a javaslatot, vagy szavazásra bocsássa az elnök. Legyen legalább nyoma, hogy járnak el.

Földiák Gyula zaj között kijelenti, hogy nem fogadja el a moral predikációkat.

Sipos Orbán indítványozza, hogy tekintettel arra, miszerint a kimutatott veszteség leírása a mult közgyűlés által már elhatározott, most intézkedésnek helye nincs.

A többség Sipos Orbán indítványát elfogadta.

*

Ezután felolvastatt az igazgatóság jelentése, mely a következő:

Tisztelt közgyűlés!

A tárgysorozat első pontjában volt alkalomunk kötelességszerűleg beszámolni a vállalat mai helyzetéről. A malomvállalat állapota ma olyan, hogy a további fenállás lehetősége ki van zárva s ki volna zárva az esetre is ha — ami nem remélhető — a hátralékos részvénytöke minden per nélkül befolyjék is. — Az utolsó év súlyos veszteségeit többé kiheverni nem lehet és meggyőződésünk, hogy minden rendezési kísérlet hiába való volna. — Ennél fogva ha vállalatunkat a csőd veszélyének kitenni nem akarjuk, — a mely esetben a hosszús és költséges lebonyolítás annyiba kerülne, hogy még adóságainkat sem tudnók

kifizetni — nem marad egyéb hátra, mint a felszámolás kimondása. — Békés és gyors felszámolás esetén — ha malomtelepeink csak potomáron el nem kelnek — ingatlan és ingó vagyunkból fedezhetnők tartozásainkat és a még kintlevő és behajtandó részvényhátralékok aránylagos szétszétlítésre juthatnánk; míg ha a felszámolás elodáztatnánk, a naponkénti veszteségek felemészténék azt is, ami ma még megmenthető.

Tisztelettel indítványozzuk, hogy a felszámolást kimondani méltóztassék.

Ajánlatba hozzuk, hogy a felszámoló bizottságot hat taggal választás útján megalakítani méltóztassék.

Indítványozzuk továbbá, hogy egy három tagú felügyelő bizottságot méltóztassék választani.

A felszámoló díjazására nézve indítványozzuk, hogy díjazásuk a felszámolás egész tartamára 600 forintban, a felügyelő díjazása pedig ugyancsak a felszámolás egész tartamára 600 forintban állapíttassék meg.

A felszámolás cégjegyzésre három felszámoló bizottsági tag együttes aláírását indítványozzuk.

Indítványozzuk továbbá, hogy a felszámoló bizottság hatalmaztassék fel arra, hogy a részvénytársaság ingatlanait akár szabad kézből is eladhassák; e tekintetben azonban a felszámoló bizottságnak a szabadkézből leendő eladás tekintetében azon korlátozást indítványozzuk, hogy 300,000 forint alul a malom szabadkézből el nem adható.

Önként értetődik, hogy ezzel nem kívánunk a felszámolóknak utasítást adni, hogy a malom szabadkézből adják el, csupán felhatalmazást, a mely mellett a felszámoló bizottságnak szabadságában áll akár eladást akár az árverést igénybe venni.

Kérjük, hogy indítványainkat elfogadni és a felszámolást — az igazgatóság megválasztásának mellőzésével — ezen közgyűlésből bejelenteni méltóztassék.

Tisztelettel

Nagyvárad, 1897 május 24-én

az igazgatóság.

Végre is hosszabb vita után kimondta az Igazgatóság a malom szabad kéztől való eladására, hogy azt a felszámoló bizottság csak egyhangú határozattal adhatja el szabad kézből.

A többség elfogadta Sipos Orbán indítványát.

A felszámoló bizottságnak 600—600 forint, a felügyelő bizottságnak 200—200 forintot szavaztak meg.

A felszámoló bizottság a következő: Merkel Károly, Csanak Jenő, Paczauer János.

A felügyelő bizottság tagjai lettek: Hegedűs Géza, Cseresznyés Albert, Fisher Ferencz; pótag Vesser Leó.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

IRODALOM.

— **A papnőveldei Bor. Sz. Károly önképzőkör.** A helybéli papnővelde kebelében fennálló Borzomei Szt-Károly önképzőkör vasárnap délelőtt fejezte be az idei tanévre szóló működését, mely utánjazzonnal megválasztották Rácz Pál IV. papnővelde elnök vezetésével a jövő tanévi tisztikart. Elnök lett egyhangúlag Kozics Gusztáv III. e. pn. a könyvtárnoki állásra Roóz József és Clintocu János egyenlő szavazatokkal kapván, sorshuzás útján Clintocu lett megválasztva. Jegyző Kovács Márton II. e. pn. pénztárnok: Manoeuvre Péter I. e. p. lett.

— **Egy gazdag ország szegény lakossága.** Irta Palotai Rezső Budapest 1897. Grill K. könyvkereskedése ára 40 kr. Egy igen aktualis kis röpirat, mely jeles adatokat szolgáltat a mai nyomoruságos gazdasági helyzetünkhöz, különösen élénken adja elő azt a tényt, hogy a mi közgazdaságunk menyire alá van vetve Austria ipara és kereskedelmének. A vámrendszert hibáztatja ezért s ennek jó elintézését fontosabbnak tartja az országra nézve, mint a kvóta kérdést, melyről felteszi — hogy nincs oly tényező az országban, mely az or-

szág kárára fel emelhetné. Mi nem akarjuk ezen föltevésében a szerzőt megingatni. Ajánljuk a kis művet, melynek tárgyára legközelebb bővebben visszatérünk.

TANÜGY.

Vizsgálatok a reáliskolában. Az állami főreáliskolában az évről vizsgálatok a következő napokon fognak megejteni:

I. a) osztály. Jun. 19-én d. e. és június 24-én d. u. I. b) o. Jun. 19-én d. u. és június 23-án d. u. II. o. Junius 19-én d. e. és június 28-án d. e. III. o. Junius 15-én d. e. jun. 19-én d. e. és jun. 24-én d. e. IV. o. jun. 14-én d. e. jun. 16-án d. u. és jun. 18-án d. e. V. o. Jun. 14-én d. e. jun. 16-án d. e. és jun. 18-án d. u. VI. o. Jun. 14-én d. e. jun. 16-án d. u. és jun. 18-án d. u. VII. o. Jun. 14-én d. e. jun. 16-án d. e. és jun. 18-án d. e. Tornavizsgálat valamennyi osztályban jun 25-én d. u. 4 órakor. A róm. kath. vallásn tanulók hittani vizsgálatát jun. 12-én d. e. 8 órakor kezdődik. A magántanulók írásbeli vizsgálatát jun. 21-én, szóbeli vizsgálatát pedig 22-én lesz. Az iskolai évet 29-én d. e. 10 órakor zárjuk be. A vizsgálatokra s az évről ünnepekre a t. szöveget és tanügybarátokat tisztelettel meghívja, Nagyvárad, 1897 jun. 1-én az igazgatóság.

EGYESÜLETEK.

Uj egyletek. A belügyminiszter jóváhagyta a »Bakonyszegi népdalkör« és a »Aakonyszegi polgári olvasókör« alapszabályait.

Casino Érmihályfalván. Érmihályfalván a polgárság régean érzett hiányt pótolta, midőn a napokban megalakította az »Érmihályfalvi Casino«-t. Elnök lett Doboz Kálmán főszolgabíró, alelnök: Lovass Sándor, pénztárnok Benedek Mátyás, jegyző: Szolarik Béla. Az alapszabályok megerősítése után az casino azonnal megkezdte működését.

IPARÜGY.

Az iparhatósági biztosok tiszteletdíjának megtiltása. A miniszter tegnap érkezett leiratában utasította az alispánt, hogy a vidéki iparhatóságnál azon szokást, hogy az évi közgyűlésre kiküldött iparhatósági biztosoknak tiszteletdíjakat adnak, szüntesse be, minthogy ez olyan színben tünteti fel a biztosokat, mintha pénzért a netán felfedezett hiányokat elhallgatják. Nem zárkozik el azonban a miniszter attól, hogy az illető iparhatóságok évi rendes költségvetésükbe bizonyos évi átalányt vegyennek fel célra.

SPORT.

A lövész egyesület közgyűlése. A nagyvárad polgári lövész-egylet folyó évi június hó 7-ik napján, a »Rhédey-kerti« lövölde termében délután 3 órakor tartja rendes évi közgyűlést.

Tárgysorozat:

1. A választmány jelentése az 1896-ik évi lövészet és ügymenet nevezetesebb mozzanatairól.
2. A kertfelügyelőség jelentése az 1896-ik évi működése és annak eredményéről.
3. A számvizsgálók jelentése a megvizsgált pénztárak összes számadásairól.
4. Általános választás az alapszakályok 12., 14. és 15. §§-ai értelmében, melyek szerint egy főlövész, egy helyettes főlövész, öt lövész, öt pénztárnok, ellenőr, titkár, ügyvéd, gondnok, három számvizsgáló és 24 választmányi tag lesz titkos szavazás útján megválasztandó.
5. Oly indítványok feletti határozat, melyek az alapszabály 11. §-a szerint június hó 5-ik napjáig a főlövész, vagy helyettesének íráshan benyújtva lettek.

Nagyvárad, 1897. május 28.

Papp János, Des Echerolles Kruspér Sándor, titkár. főlövész.

A dévai országos tornaverseny. Június 20-án lesznek Déván, Pécsen és Kecskeméten az idei országos tornaversenyek. A mi diákjaink tudvalevőleg a dévai versenyen vesznek részt, hol a napokban Báró Szenkeresztly György Hunyadmegye főispánjának elnöke alatt egy bizottság alakult, mely az érkező vendégek és a diákok elszállásolásáról gondoskodik. A bizottság Nagyváradra egy körlevelet küldött, melyben felhívja azokat, kik e napokban Dévát látogatásukkal megtisztelik, hogy e szándékukat mielőbb tudassák a bizottsággal, hogy idejekorán lehessen gondoskodni kellő és alkalmas lakásokról.

SZINHÁZ ES MŰVESZET.

Fedora.

— Május 31. —

Csekély számú közönség nézte végig tegnap este Sardou nagyhatású drámáját. Pedig az előadás mintaszerű volt. Megfoghatatlan a közönség közönye, hogy ily remek művek sem vonzák a szinkörbe, melyek nemcsak kellemes szórakozást, de magassabb művelzetet is nyújtanak s nagy és mély hatást gyakorolnak az ember kedélyére. Sardou jó tulajdonságait dicsérni felesleges. Az őz mester ki még ma is virul egészségben van egyre-másra írja darabjait a párisi előkelő színházaknak, kik kapva kapnak a nagy académicien darabjain s arannyal fizetik minden egyes betűjét. Sardou ma milliómos, de azért ma is egy dolgozik mintha keze munkájából kellene fentartania magát mint ezelőtt 40 évvel, mikor legelső sikereit aratta a nagyvilág metropoliszban. Olyan finoman és mesteriesen, ahogy ő kezeli a drámát, melynek minden egyes jelenete meghatározó hatásos. ma nem igen ír, csak legfeljebb Sudermann, csahogy a nagy német drámaíró egész másképp kelti fel a hatást mint a francia kollegája.

Fedorát P. Adorján Berta adta pompás alakításban, melynek minden jelenete, szava ki volt dolgozva és átérve. A sűrű felhangzó tapsok csak azon nehéz tanulmány eredményét jutalmazták, melyel a művész e szerepét eljátszotta.

Horváth Paula meglepő jó alakítást adott. A telivér orosz szerepét finom nianszirozásokkal és talpraesett mozdulatokkal, hanglejtéssel adta. Tegnap szereplése után egészen megváltozott róla táplált eddigi véleményünk, mert ügyes és sokra képes színésznőt ismerünk meg benne.

Tompa uz Ipanof Loris szerepében szintén igen jó volt. Az első felvonásban ugyan kissé hidegen játszott, de később felmelegedett.

A kisebb szerepek szintén jó kezekben voltak.

Az arany ember. (B.) Vasárnap este Jókai »Arany ember«-e került színre tulzsutolt ház előtt, minek oka egyrészt az ünnep, másrészt a darab maga, de meg az Athalia szerepében fellépő művész Adorján Berta iránti érdeklődés. Ritkán van alkalmunk oly összhangzatos s minden ízében sikerült előadást látni, mint amilyen ez volt. A szereplők csekély kivétellel feladatuk magaslatán állottak s akik pedig mint pld. Pesti, ezuttal is darabos munkát végeztek, azok szerepük csekély volta miatt nem igen rontották az előadás hatását. A főszereplő Tompa Kálmán (Timár Mihály) jelesen oldotta meg feladatát s az ötödik jelenetben pedig valóban mesteri volt; kár hogy nem elég jól maszkírozta magát úgy, hogy 10 évvel később épp olyan volt, mint a történet elején. Kesztler Ede (Trikalis) rövid szerepében szintén jó volt, ugyszintén elismeréssel kell szólnunk Horváth Pauláról (Timea), ki ezuttal is igen szép bizonyítékát nyújtotta tehetségének és Lubrinicz Juliáról (Terézia.) Szendrei (Kristyán Tódor) a szokott jó volt, ugyszintén Tolnainé (Zsófia), ellenben Balla Kálmán (Kadisa) nem, ugyszintén Bács Károly (Brazovics Athanáz), kihez ez a szerep egy cseppet sem illt. Végül külön kell megemlékeznünk Paulainé Adorján Bertáról (Athalia) és P. Szép Olgáról (Noémi), kiket a közönség nyílt színen frenetikusán megtapsolt s az elő-

adás végén pedig zajos ovációkkan részesített. És ezt az elismerést a közönség részéről méltán megérdemelték, mert a két szerepben mondhatni felülmulhatlan alakítást nyújtottak. Kívánjuk, hogy ilyen sikert előadásban többször legyen része a váradi közönségnek.

Az eleven ördög. Ma este Konti József kellemes zenéjű aperetje az »Eleven ördög« kerül színre a czimszerepben Ámon Margittal, a többi szerepeket Székely, Rontai, Tolnainé, Kövessy, Hegyesi, Pintér és Pesti játsszák.

A holnapi premiére. Kaczagásból fog kiállani a holnapi előadás az egész színház. Folicusz Aurélnak a vígszínházban nagy sikert ért pompás humoru, »Öreg« című vigjátéka kerül színre a főbb szerepekben P. Szép Olga, Somló Emma (új tag) Horváth Paula, Szendrői, Tompa, Balla, Bács, Kövessy és Hegyesi.

A heti műsor változása. A heti műsor változást szenvedett. Holnap és csütörtökön »Az Öreg« pénteken a »Szép Galathea« helyett pedig »A pajkos diákok« operette és a végrehajtó című egy felvoulasos vigjáték kerülnek színre. Szombaton és Vasárnap a »Géczy István új népsziművét: »L e s z á m o l á s« adják elő: »Az egy katona története« című francia szimű így hétfőre marad.

Színészet Nagyszalontán. F e k e t e Miksa jól szervezett színtársulata tegnap bevégezte Berettyó-Ujjaluban működését. A társulat továbbra is Biharmegyében fogja működését folytatni mégpedig a megye egyik legnépesebb városában, Nagyszalontán. Ma kezdik meg a városban az előadást az első előadásul Csiki Gergely »Örök törvény« című sziművét fogják játszani. Az előleges szini jelentésben változatos reportoirt ígér a közönségnek s felsorolja azokat az újdonságokat, melyeket előadni szándékozik. Köztük van a: Gyimesi vadvirág, Kis Lord, Csak párosan, Durand és Durand, Leszámolás, Trilby, Marianna, Vigécek stb. A bérlet után ítélve a társulatnak a közönség meleg pártfogására lehet kilátása.

Heti műsor.

Kedd: Eleven ördög.

Szerda: Az Öreg. (Előszőr.)

Csütörtök: Úgyanez.

Péntek: Szép Galathea és Pajkos diákok.

Szombat: Egy katona története.

Vasárnap: d. u.: A Peleskei nótárius. Este: Leszámolás.

Igazságszolgáltatás.

Sajtóperek. Borlódán Gyógy aradi lakosok által idős és ifjabb Prodanovits Döme aradi lakosok ellen indított sajtóberben a nagyváradi kir. törvényszék, mint sajtóbíróság június 23-ára — a Benkn Gyula szarvasi főgymnasiumi igazgató által dr. Lankó Dezső szarvasi lakos, ügyvédjelölt ellen, rágalmazás és becsületsértés miatt indított sajtóberben pedig ugyancsak a nagyváradi kir. törvényszék június 30-ára tőzte ki a nyilvános esküdtszéki főtárgyalást.

Életfogytig tartó fegyház. Nyári Józsefet ki a múlt év nyarán a debreczeni Késses-utczán Both Mária borjuszáruló asszonyt meggyilkolta azért, hogy pénzt megkerithesse, tudvalevőleg a debreczeni kir. törvényszék a btkv. 278. §-ba ütköző gyilkosság büntette, továbbá a btkv. 344. §-ba ütköző s a 66. §-szerint minősülő rablás büntettének kísérlete miatt életfogytig tartó fegyházra s 10 évi hivatalvesztésre ítélte. A kir. tábla a törvényszék ítéletét a 66. szakasz mellőzésével teljes egészben helyben hagyta. Vádlott, valamint védője felebeztek a kuriához, mely a tábla módosítását elfogadta s Nyári Józsefet szintén életfogytig tartó fegyház büntetéssel sújtotta.

MULATSÁG.

A »Réti népkör majálisa«.

Vasárnap zajlott le kedvező időben »Réti Népkör« majálisa, mely úgy anyagilag mint erkölcsileg nagyon sikerült. A mulatság d. u.

négy óraker vette kezdetét a tekepálya versenynevei:

I. díjat Janky Mihály nyerte egy élőbárány és egy magyar tajt. pipa. II. díjat Kállay Albert egy tajt. szivarszipka. III. díjat Gossler Béla egy cigaretta dohány tartót. — Voltak még több kisebb nyeremények, melyeknek kiosztása után kezdetét vette a tánc.

Jelen voltak:

A s s z o n y o k: Gábor Jánosné, Balogh Istvánné, Mihók Jánosné, Frölich Jánosné, Farkas Józsefné, Almosdy Illésné, Plander Sámuelné, Iványi Imréné, Dul Lászlóné, Papp Lajosné, Debreczenyi Imréné stb. stb.

L e á n y o k: Gábor Juliska, Balogh Rózsika, Almosdy Berta, Magyar Ilona, Karsay Margit, Kis Margit, Berbe Zsófia, Berbe Erzsike, Vajnovszky Ilona, Jochman Mariska, Ketzler Ilona, Papp Róza és Nina, Klein Hermina, Gömő Erzsike, Jankay Mariska és még számsosan a kiknek neveit tudósítónknak nem sikerült megtudni.

Reggel öt óráig tartott a tánc, a lámpionokkal világított udvaron. Ekkor a Rákóczi induló hangjai mellett oszlott szét a közönség, szívükben egy kellemes mulatság emlékével.

Nyári mulatság a »Gazdakör«-ben. A mai korszellem már csak olyan, hogy a szépet szereti összekötni a haszonnal. A legönzőbb nyárspolgár is szivesebben járul valamely humánus cél előmozdításához, ha egy táncmulatság képeben indítják meg az akeziót, úgy hogy forma gyanánt lehet kimondani, hogy mai napság a pénzt valamely köz, vagy jótékonyági célra inkább összetánczolni szokták, mint összeadkozni. Ilyen mellék célja van annak a sikeresnek ígérkező estélynek is, melyet a velencei gazdák pünkösdi másodnapján könyvtárak és egyleti szükségletük fedezésére egyrészt, másrészt a »Gazdakör« tagjainak szórakoztatására rendeznek. A mulatságnak, — melyre már kibecsájtották a meghívókat, mint értesülünk, népies jellege lesz, a mi abban fog nyilvánulni, hogy a szabadban sátraktól övezett szabad helyen fog az lezajlani, hogy még kedvezőtlen idő esetén is megtartható lesz. A városunkban unikum számban menő mulatságot, melyen a különböző néptánczok megfelelő kosztümben lesznek bemutatva, a »Gazdakör« titkára és választmánya rendezi. Ugy halljuk, hogy nemcsak városunkból, de a környékről is sokan érdeklődnek a derék ifju egylet eredeti magyagyaros táncmulatságára iránt.

REGENY-CSARNOK.

P R A D A.

Fordította K. G.

37.

»Előbbi levelemből tudod, hogy itt milyen világ van. Olyan állásom van itt, a milyet egész Európában kereshetnél, tökéletesen számomra lett teremve, egészen megfelelő arisztokratikus hajlamaimnak a mint te mondd. Semmi sínes abszolute semmi, mi elkieserithetne csak a gyermek.

De ez a gyermek ez a borzasztó gyermek. Nem tudnám leírni, Vilmos, még akkor sem, ha a te tollad állna rendelkezésemre. Nem is gyermek az hanem ész nélkül való állatszörny óráng-utáng Nem találok rá más jó nevet. Nem lehet ezzel semmit sem kezdeni. Biztos lehetsz ha még nem kísérletem volna meg mindent, nem tárnám fel előttem tehetetlenségemet. Sem a szeretetét sem a becsülését nem tudom megnyerni ez irtózatosszorkánynak. Alig lihetem el, hogy benne egy kis emberi érzés volt valaha. Az egyetlen a mi hat rá valamennyire, az apja korbácsosa. Utés verés nélkül semmire sem lehet vele menni, az én természetemmel pedig semmi jobban nem ellenkezik mint az olyan jelenet, milyet már egykor leírtam neked.

Ilyen eszközökhöz természetesen nem nyulhatok ezen az oldalon a gyengébb fél vagyok, arczom még most is ég karmaitól most is érzem az ütést, mint melyemre mert. Soha

sem fejtem el azt a furia képet melylyel rám rohant.

És azok? Bezárta magát szobájába, oda senkinek sem volt szabad belépni, nekem, azt hiszem, nevelőnőjének csak jogomban áll, hogy oda bemenjek mikor egyszer elment hazulról kinyitottam az ajtót, hogy vizsgálatot tartsak.

És mi volt a 14 éves gyermek titka? Soha sem gondoltad volna! Bár gyűjtemény volt, voilá sont. Hogy ezeket felöltöztethesse minden drága ruháját szélvagdosta. Egy pár báb kedveljeit jelentette, egyik pedig gyűlöl volt előtte és ezt: »Mamzell«-nek hívja.

Ugy látszik, hogy valamit összehánytam a szobájában és észre vette, ezért viselte magát, úgy mint egy örvengő. Nem egy könnyen ijedek meg, de az igazat megvallva most is reszket minden tagom ha rá gondolok. Most alszik, a doktor valami altatót adott be neki, most tehát nyugodt vagyok, de mire virradok holnap?

És én mégis szivesen maradnék itt, Vilmos! szégyelem magam, ha a gyávaságra gondolok, mely nem engedi, hogy e biztos helyet elhagyjam. Hova is mennék? Nagyon megszoktam már, nálatok már nem bírnám ki, mondj mit tegyek?

Te Indiában is voltál, ismered azt a népet, jobban tudod mint én, hogy kell vele tenni. Nagy győzelmet nyernél, ha e vadat megszelidítenéd, a melynél még Shakespeare sem tudott volna irtozatosabbat kérezelni.

Nagyon kérlek tanácsolj valamit. Most már aludni megyek, nem tudok tovább írni, nagyon reszket a kezem. Reggel folytatom.

P. S. Gondold csak, reggel jókor kinyitotta a szobája ablakát minden bábját kihajigálta. Itt ült kisirt szemekkel, nem szólt egy szót sem sem nem eszik, sem nem iszik.

Mit tegyek? Vilmos! Tanácsolj valamit! Vagy jöjj! Az öreg Gerta maradjon otthon, majd megfizetek a fáradságáért, Amsterdamig ül a vonaton, itt majd elhozatlak az állomástól kocsin. Kérleg Vilmos jöjj! Reggel ha lehet. Nagyon keveset tettél még testvéredért. Sürgönyözz néhány szót, jó dolgod lesz nálam majd szóval többet.

Még egyet! Egy szót se szólj Ottónak, még kevésbé apának magától értetődik.

— Oh jaj! úgy látszik, hogy megégette a kása a nyelvét, és még ezt írja alá: Testvéred Prada.

»Prada« Mindez csak azért, hogy rábirjon az elmenetelre! Mi jut eszébe, hogy én mankóimmal Amsterdamba menjek. Milyen önző. Ottó ugyan örvendhet? hogy nem együtt utaznak e siralom völgyében.

(Folyt köv.)

UJ VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. majus 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ¹⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ²⁴ éjjel.	Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7 ⁰⁸ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ³² reggel, 3 ¹² d. u., 1 ¹⁴ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ¹⁸ délután, 2 ⁰⁸ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁸ reggel, személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ²⁰ d. e., 4 ²⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³¹ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskőh felé vegyesvonat 4 ¹⁰ reggel, 2 ²⁷ d. u.	Vaskőh - Belényes felől vegyesvonat 8 ¹⁷ d. e. 9 ¹⁷ este.
Ermihályfalva felé vegyesvonat 6 ³⁰ r., 5 ⁴⁸ d. u.	Ermihályfalva felől vegyesvonat 8 ¹¹ r., 9 ¹⁴ este.
Ósi-Köt-Gyoma felé személyvonat 5 ³⁰ r., vegyesvonat 2 ³⁷ d. u.	Gyoma-Köt-Ósi felől vegyesvonat 9 ³⁰ d. e. személyvonat 9 ³¹ este.
Nagyvárad-Püspök-Fé-lixfürdő. (Nagyváradról indul) 9 ³⁰ regg., 4 ⁴⁸ d. u. — Váscsától 8 ¹⁵ regg., 2 ³⁰ d. u. és 4 ⁴⁵ d. u., 6 ³² este. (9 ¹⁶ reggel csak vasár- és ünnepnap.)	Félix- és Püspökfürdőből 9 regg., 11 ¹⁷ d. e., 6 ¹⁸ este. — Váscsától 9 ³⁰ regg., 11 ³² d. e., 4 ³⁰ d. u., 6 ³⁰ este, 8 ³⁷ este, 9 ³⁴ este. (10 ³⁸ este csak vasár- és ünnepnap.)

A fürdővonatok csak szept. 15-ig közlekednek

Tüntetés a bécsi színészek ellen.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 1.

Általános feltűnést keltett s bizonyos ellen-szenvet is a fővárosban annak idejében némely német színház; Maecenas ama mesterkedése, hogy Budapesten a német Tháliát meghonosítsák. Nem chauvinismus ez, se nem illoyalitás hanem a magyar népnek már a vérében van a bécsi sógortól való idegenkedés s ideges féltékenységgel óv tőle mindent ami nemzeti. Ez-előtt egy pár évvel szintén megakarták honosítani a német színházat a fővárosban, hanem ez csak a tervezetnél maradt, oly vehemensen kelt föl ellene a társadalom. És ezek a jó urak nem tanultak semmit, hanem Keglevich, Faludy & Comp ismét megkísérelték a német színészetet megízleltetni Budapest népével, hanem biz' ez nem izlett s aztán az erőszakolásnak meg is adták az árát, mert a néző közön-ség botrányra ragadtatta magát, hogy ezutánra még csak a reménye is a német Tháliának füstbe ment nálunk.

A Vigszínház pénztára előtt, ahol t. i. a bécsi színészek vannak szerződötve s ahol éppen Othello volt a műsoron, már pénztár nyitás előtt is ácsorogtak azok a czingár, vékony-pénzü alakok, a tüntetések matadorai, a hálás tapsoncok, ha van kit és miért tapsolni s a gyanakvó pénztáros nem a legjobb kedvvel adogatta a hirtelen kapóssá vált jegyeket s mikor az előadás kezdetén számolt, már ő tudta, hogy körülbelül hányan is lehetnek azok a — no, akik ott bent már tapsolnak is, de ez nem jó jel, mert nagyon is tulságosan tapsolnak, minden szónál, minden taglejtésnél. Nagyszerű!... Éljen!... Hoch!...

De óh kegyetlen sors! Minő fordulat! Dezdemoná kilép, németül beszél, azaz hogy csak beszélne, mert az egyszerre előtörő frenetikus fütty, piszégés, kiabálás, lárma, irtóztató ordítás elfojtja szavát s mielőtt még a gyanakvó Othello töre járná át szívére — halálsápadtan hanyatlik vissza, a kulisszák rejtelmes mély-ségébe.

Hanem egy nem várt fordulat megzavarta teljesen a tüntetők tervét.

Rudn a y főkapitány ur valószínűleg szintén látta elkomorodni a kedélyes pénztárnok arcát s rögtön mozgósította táborukat; mert a zsvaj tetőpontján egyszerre tömérdek rendőrtiszt, detektiv rohant elő, mely szinte elárastással fenyegette a fődszintet s ami aztán ezután következett, arra már a bécsi németek is elmondhatták: Unter allen Kritik.

Roppant dulakodás támadt, zürzavaros kiáltások, a rendőrök a tüntetőket valósággal kiszedték a közönségből, mely szidta a bécsieket — de legfőképpen az ügyes rendőrséget. Tíz perczig tartó leirhatatlan lárma után, miközben a függönyt leeresztették, a zaj leült s az előadást folytatták. Rendőrség számosat letartóztatott, köztük Lovik Károly és Hollósy Géza hírlapírókat.

Az előadás alatt ezédulákat szórtak szét, melyen ezen ékes epithatum volt:

Faludi, Keglevich Szécsi,

Mind hunczut aki bécsi.

Budapest, május 31., este 1/2 11 óra. (Saj. tudósítónk táv.) Mint tudósítónk az éjjeli órákban jelenti az előadás után közönség és rendőrség közt óriási verekedés kezdődött.

Okulást a jövőre nézve.

T A V I R A T O K

Politikai hírek.

Budapest, máj. 31. (Saj. tud. táv.) A »nemzeti-párt mai értekezletén Fejérváry katonai javaslatait elfogadta. Politikai körökben a fuzio gondolata nagyon elterjedt.

Budapest, máj. 31. (Saj. tud. táv.) Nopcsa lemondását a király elfogadta.

Megőrült népszinműénekesnő.

Budapest május 31. (Saját tud. távirata.) Baázné Bognár Vilma, ki az ötvenes évek Blahánéja volt, a Vörös kereszt kórházban, hol operálták megőrült. Ereit felszaggatta életéhez ennek folytán kevés a remény.

Széchenyi basa Budapestben.

Budapest, máj. 31. (Saj. tud. táv.) Széchenyi basa csak ma délben érkezhetett meg Budapestre, hol a tüzoltóság nagy ünnepek közt fogadta. A »Népszínház«-ban a »Piros bugyelláris«-t adták, hol Blahánének feleségével együtt igen sokat tapsolt.

Öngyilkos építész.

Budapest, máj. 31. (Saját tud. táv.) Mőzer Ferencz 34 éves építész Manocóban agyonlőtte magát.

Párbaj miatt.

Budapest, május 31. (Saját tud. táv.) Pulszky Gusztávot és Szentiványi Árpád alispánt ma a kir. törvényszék pisztoly-párbajért elítélte: Pulszkyt 2, Szentiványit 3 napi államfogházra.

KÖZGAZDASÁG.

Védekezés a peronospora ellen.

Felhívás!

A 26716/97 számú miniszteri körrendeletnek megfelelőleg felhívom Nagyvárad város szőlőtermelő közönségét, hogy mivel jelenleg az idő is kedvező, a »peronospora viticóla« elleni védekezés céljából szőlőiket június hó 13-ik napjáig bordói keverékkel megpermettezzék.

Ellenkező esetben a nagyvárad szőlőhegyen ugyancsak a »peronospora viticóla« elleni védekezést elrendelő szabályzatban előirt pénzbírsággal fognak súlytatni mindazok, kik fentnevezett ideig a szabályzatnak, továbbá a fenti számú miniszteri körrendelet kivánalmainak eleget nem tesznek.

Nagyvárad, 1897. május 31.

Márkus János,
hegybíró.

Elhalasztott országos vásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy június 5. és 6-ára kitűzött sarkadi országos vásár a pünkösdi ünnepek miatt június 12. és 13-án tartassék meg.

Kenderfonó gyár Komádiban. Biharvármegye engedélyt adott a szegedi kenderfonó gyár részvénytársaságnak, hogy Komádiban kenderáztatót építtessen a Sebes Körözs mellett.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897 május. 31-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	122.30
Magyar koronajárdék	99.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	123.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	105.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-b-án	120.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	10.75
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	154.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	142.—
Osztrák járadék papírban	101.75

Osztrák járadék ezüstben	— — — —	101.75
Osztrák járadék aranyban	— — — —	123.—
Osztrák korona járadék	— — — —	100.75
1860. osztrák államsorsjegyek	— — — —	143.—
Osztrák magyar bankrészvény	— — — —	953.—
Magyar hitelbank részvény	— — — —	392.—
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — —	362.40
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — —	353.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	950.—
Német birodalmi márka	— — — —	58.62
London vista	— — — —	119.55
Páris vista	— — — —	47.53
20 márkás arany	— — — —	11.27

Terménytőzsdé.

Budapest, máj. 31.

B u z a öszre bácskai	7.10
» öszre, északi	7.00
Buza október-novemberre, bácskai	3.40
» okt.-nov.-re északi	10.40
R o z s öszre bácskai	4.50
Rozs öszre, északi	7.00
T e n g e r i, okt.-nov.-re, bácskai	3.40
» okt.-nov.-re, északi	10.55
R e p c z e október-novemberre, bácskai	—
» okt.-nov.-re, északi	—

Bécs, máj. 31.

Buza tiszai	8.70—0.—
» bántási	8.25—0.—
» bácskai	8.34—0.—
» szokvány ár n.	0.—0.—
R o z s tiszavidéki öszre	4.15—0.—
» szokvány	6.45—0.—
» szokvány áru öszre	6.530.0.—

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Bérlet 29-ik szám.

Bérlet 29-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

Nagyvárad, 1897. évi június 1-én,
az arad-nagyvárad színtársulat által.

ELEVEN ÖRDÖG.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté fél 8, vége 10 órakor.

Holnap szerdán, 1897. évi június hó 2-án.

Itt először:

A Z Ö R E G.

Vigjáték 3 felvonásban.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

MEGHIVÓ

a „Szent László“-nyomda-részvénytársaság

második

rendes közgyűlésére,

mely 1897. évi június hó 15-én délután fél 5 órakor fog ft. Makucz Ernő vezérigazgató ur lakásán (Nagy Sándor-utca 277. sz.) megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1896. üzletév eredményéről.
2. Az 1896. évi mérleg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése.
4. A részvénytársaság további kezelése feletti határozathozatal.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság lemondása és a felmentvények megadása.
6. Új igazgatóság választása.

Jegyzet. A felügyelő bizottság által átvizsgált mérleget a részvényesek ft. Makucz Ernő vezérigazgató urnál megtekinthetik. Minden részvényes, aki a közgyűlésen részt akar venni, az alapszabályok értelmében tartozik részvényeit a közgyűlés megkezdése előtt a vezérigazgatónál bemutatni.

Kelt Nagyváradon, 1897. május 29.

Az igazgatóság.

Szent László könyvnyomda r. t.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Dusan berendezett könyvnyomdánk *jutányos árak mellett* elvállal és készít *izléses kivitelben*

— szinnyomással —

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT

tetszés szerinti szöveggel

— **o l e s ó b b a n m i n t b á r h o l.** —

Nyomdai gépterem.

Műintézetünket rövid fennállása óta azon megtisztelő kitüntetés érte, hogy országos hírnevű emberek meglátogatták. Nagyszabású kiadványainkról elismerőleg nyilatkoztak. Több nagy mű került ki nyomdánkából, melyek országos hírnevű szakértők által megbiráltattak, ezen urak kifejezést adva annak, hogy a vidéki nyomda-iparnak becsületét vivott ki czélszerűen berendezett **könyvnyomdánk.** Nem kiméltünk áldozatot s joggal elmondhatjuk: ilyen berendezett nyomdával nem dicsekedhetik a vidék.

Legkitünőbb szerkezetű **gyorssajtók**, melyek gázmotorikus hajtással vannak felszerelve.

Betű többféle válfaja található, melyekről mintakönyvvel készséggel szolgálunk t. megrendelőinknek.

Kiváló tisztelettel

az üzletvezetőség.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ES EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,
LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
RÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGO
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

Dr. Dreiszker József Sanatóriuma és vizgyógyintézete

Közegen, (Vas megye) háromnegyed óra vasúttal Szombathelytől.

Nyitva márczius 15-től december 1-ig
Rendszer Priesnitz és Kneipp.

Villanyozás, massage, gyógytornászat, dietetika-
ikai eljárás. — Ujjonnan berendezett helyiség,
Lignosulfit inhalatióra. — Ez enyhe vizkurával
használva a leghatékonyabb eredményt adja a légző
szervek bántalmaiban.

Teljes ellátás, gondos orvosi felügyelet, mérsékelt ár.
Prospektus ingyen.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mezőgazdasági
gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

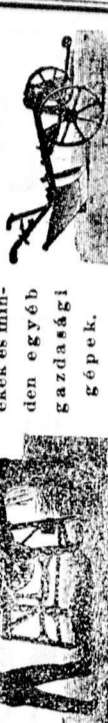
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzseplőgépek készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kaszálógépek, here-cseplők, tisztító-rosztok, konkolyozók, kaszáló- és arató-
gépek, szénagyújtók,

„COLUMBIA-DRILL”
lejjebb sorvatógépek, boronók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrő-malmok, egye-
temes aczélek, két- és háromvasú-
tók és min-
den egyéb
gazdasági
gépek.

Részletes árajánlatok kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Vas és rézbutorok óriási választékban gyári
árak mellett.

Uj Butortelep!! PORJESZ HERMAN

bútor gyári raktára

Nagyváradon, Zöldfa-utca 34. szám.

Elegáns asztalos és saját műhelyemben készült kárpitos-butorok

Háló-, ebédlő-, uri- szoba-, és szalon-berendezések igen nagy választékban
minden modern izlésben, u. m. angol-, góth-, mór-, ó-német és francia renaissance, baroque, roccoco és empire-stylben.
Hajlított fa-, vas- és rézbutorok, függönyök, szőnyegek, képek s díszítési tárgyak igen jutányos árban.

Pontos kiszolgálás!

Coulans eljárás!

88-17-20

Kivánatra rajzok és költségvetések.

Teljes lakás-
kávész-
szálloda-
és fürdő-
berendezések.

Ritka alkalom olcsón vásárolni.

5000 darab finom nyulszőr kalap minden színben, darabja ezelőtt 4 frt, most csak 1 frt 25.

NÁDOR L és TÁRSA

cipő és uridivat üzletében Zöldfa-utca.

Legnagyobb raktár

férfi- női és gyermek cipőkben

meglehető olcsó árak.

Torna cipők fekete és barna színben gumi és bőr talppal deakok
részére előnyös árban.

Kerékpárosok részére Triko ingek, harisnyák cipők és sapkák nagy választékban raktáron vannak.

A nyári idényre legújabb kalapok, nyakkendők, francia batist satin és selyem
ingek, gallérok. Selyem és bőr keztyük. Batist és vászon zsebkendők — harisnyák.
Illatszert, pénz és szivartárczák, esőernyők, séta botok stb. a legnagyobb választék-
ban és legjutányosabb árban.

Nádor L. és Társa

uri divat üzletében.

Telefon összeköttetés.

169 3-19